

Кулікова О. Ю.

студентка 2 курсу магістратури,
5 групи Слідчо-криміналістичного
інституту Національного юридичного
університету імені Ярослава Мудрого

ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ЩОДО ЗАПОБІГАННЯ ОДЕРЖАННЯ ПОДАРУНКУ В АНТИКОРУПЦІЙНОМУ ЗАКОНОДАВСТВІ УКРАЇНИ

Анотація. У тезах розглянуто питання щодо одержання подарунка. Проаналізовано проблемні аспекти статті 24 Закону України «Про запобігання корупції».

Ключові слова: корупція, конфлікт інтересів, запобігання одержанню подарунків.

Аннотація. В тезисах рассмотрены вопросы, касающиеся получения подарка. Проанализированы проблемные аспекты статьи 24 Закона Украины «О предотвращении коррупции».

Ключевые слова: коррупция, конфликт интересов, предотвращения получению подарков.

Annotation. In theses examined of questions regarding receiving a gift. The problematic aspects of Article 24 of the Law of Ukraine "On the Prevention of Corruption" are analyzed.

Keywords: corruption, conflict of interest, preventing gifts.

Одержання подарунків нині є важливим чинником, що сприяє поширенню корупції як загальнодержавного явища [6]. Виконуючи завдання держави, посадові особи постійно перебувають у зоні виникнення корупційних ризиків, що походить від делегованих державно-владних функцій. Саме від довіри суспільства до транспарентності виконання службових обов'язків і залежить ефективність функціонування та демократичність процесів у державному механізмі [4, 5].

Питання поширення корупційних явищ потребує нагального розв'язання, оскільки здебільшого поширення корупційних правопорушень стимулює шлях розвитку нових витків корупційних проявів. Питанням дослідження корупції у контексті одержання подарунків займалися такі вчені: О. А. Банчук, О. М. Бандурка, А. В. Гайдук, В. О. Глушков, Б. М. Головін [2], М. І. Мельник, Н. Б. Писаренко та інші [6].

Поводження з подарунками передбачає детальну регламентацію поведінки публічного службовця задля уникнення недотримання встановлених заборон. Цікавим є те, що законодавець приділяє цьому увагу на рівні базового законодавчого акта, зосереджуючи увагу лише на деталізації відповідної моделі поведінки публічного службовця стосовно безпосереднього «контакту» з особою, яка пропонує (надає) подарунок. Так, у ч. 1 ст. 24 Закону України «Про запобігання корупції» законодавець виділяє чотири послідовних дії, які публічний службовець зобов'язаний вчинити у разі виникнення відповідної поведінки [7]. Зокрема, публічний службовець має відмовитися від пропозиції, ідентифікувати особу, яка зробила пропозицію (якщо це можливо), залучити свідків (якщо це можливо), письмово повідомити про цей факт безпосереднього керівника або керівника органу, установи, підприємства, організації, спеціально уповноважених суб'єктів у сфері протидії корупції (ч. 1 ст. 24 Закону України «Про запобігання корупції»). Отже, недотримання відповідної процедури й можна розглядати як

порушення встановлених обмежень. Більше того, слід зазначити, що у частині 2 цієї ж статті законодавець визначає модель поведінки у разі, коли публічний службовець виявив подарунок (майно, що може бути подарунком) у своєму службовому приміщенні, зобов'язуючи його письмово повідомити у строк «невідкладно, але не пізніше одного робочого дня» про цей факт безпосереднього керівника або керівника відповідного підприємства, органу, установи (ч. 2 ст. 24 Закону України «Про запобігання корупції») [3]. Законодавець зазначив, слово «невідкладно» в абзаці першому ч. 1 ст. 24 Закону України «Про запобігання корупції», що заперечує тривалий час на роздуми і означає обов'язок діяти негайно. Порівняння цього слова зі словами «невідкладно, але не пізніше одного робочого дня» (ч. 2 ст. 24), підкреслює, що на виконання заходів, перелічених в ч. 1 ст. 24, Закон України «Про запобігання корупції» не надає особі цілий робочий день. Поняття «невідкладно» є оціночним, але у Постанові Національного Банку «Про затвердження Положення про здійснення банками фінансового моніторингу» від 26 червня 2015 р. № 417 поняття «невідкладно» розглядається як проміжок часу, визначений/встановлений з моменту настання підстав для здійснення відповідних дій, які є пріоритетними і здійснюються першочергово, але не пізніше наступного робочого дня або встановленого часу наступного робочого дня (підп. 14 п. 2) [1].

Підеумовуючи можна сказати, що стаття 24 Закону України «Про запобігання корупції» не є досконалою, вона має узагальнений характер, тому законодавцю необхідно внести зміни до статті, а саме конкретизувати термін повідомлення щодо пропозиції одержання подарунку, передбачити більш детальний механізм його повернення.

Список використаної літератури:

1. Банчук О. А., Дудоров О. О., Луцки В. В., Попович В. П., Сорока О. В., Хавронюк М. І. Науково-практичний коментар до Закону України «Про запобігання корупції». – К.: Ваіте, 2018. – с. 472. [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: http://www.pravo.org.ua/img/books/files/1523446135commentary_corruption.pdf
2. Головкин Б. М. Механізм запобігання корупції / Б. М. Головкин // Часопис Київського університету права. – 2018. – № 4. – С. 254–260.
3. Коломоєць Т., Люгіков П. Обмеження щодо одержання подарунків як засіб запобігання правопорушенням, пов'язаним із корупцією: правовий аспект [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2017/12/36.pdf>
4. Рощупкін С. Співвідношення понять «одержання подарунку» та «неправомірна вигода» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.pgp-journal.kiev.ua/archive/2019/8/38.pdf>.
5. Сметаніна Н. В. Небезпечні наслідки корупції для особи, держави та суспільства / Н. В. Сметаніна // Право і суспільство. – 2017. – № 4/2. – С. 162–165.
6. Титко А. В. Ознаки обмеження одержання подарунків як різновиду адміністративного правопорушення, пов'язаного з корупцією [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: http://www.pjv.nouua.od.ua/v4-3_2018/16.pdf
7. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 р. № 1700-VII [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1700-18/page>.

Науковий керівник – канд. юрид. наук, асист. Н. В. Сметаніна

Міністерство освіти і науки України
Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого
Кафедра кримінології та кримінально-виконавчого права

Науково-дослідний інститут вивчення проблем злочинності
імені академіка В. В. Сташиса
Національної академії правових наук України

ПРОТИДІЯ ОРГАНІЗОВАНИЙ ЗЛОЧИННОСТІ І КОРУПЦІЇ

Матеріали XIX Всеукраїнської наукової конференції
з кримінології
для студентів, аспірантів та молодих вчених

(м. Харків, 2 грудня 2019 р.)

За загальною редакцією
професора *А. П. Гетьмана* і професора *Б. М. Головкина*

Харків
«Право»
2019

Редакційна колегія:
д-р юрид. наук, проф. А. П. Гетьман;
д-р юрид. наук, проф. Б. М. Головкін;
канд. юрид. наук, доц. О. В. Ткачова;
канд. юрид. наук, доц. О. В. Таволжанський;
зав. лабораторії Ю. Г. Бойко

Протидія організованій злочинності і корупції : матеріали XIX Все-
П83 **укр. наук. конф. з кримінології для студентів, аспірантів та молодих**
вчених (м. Харків, 2 груд. 2019 р.) / за заг. ред. А. П. Гетьмана і Б. М. Го-
ловкіна. – Харків : Право, 2019. – 232 с.

ISBN 978-966-937-837-8

ISBN 978-966-937-837-8

© Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого, 2019
© НДІ вивчення проблем злочинності іме-
ні академіка В. В. Сташиса Національної
академії правових наук України, 2019
© Оформлення. Видавництво «Право», 2019

Наукове видання

ПРОТИДІЯ ОРГАНІЗОВАНИЙ ЗЛОЧИННОСТІ І КОРУПЦІЇ

Матеріали XIX Всеукраїнської наукової конференції з кримінології
для студентів, аспірантів та молодих вчених

(м. Харків, 2 грудня 2019 р.)

За загальною редакцією
професора *А. П. Гетьмана* і професора *Б. М. Головкина*

*Матеріали друкуються в авторській науковій
та літературній редакції*

Відповідальний за випуск *Б. М. Головін*

Оригінал-макет виготовлено на кафедрі кримінології
та кримінально-виконавчого права
Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого
(61024, м. Харків, вул. Пушкінська, 77, ауд. 89)

Підписано до друку з оригінал-макета 28.11.2019.
Формат 60×84 $\frac{1}{16}$. Папір офсетний. Гарнітура Times.
Обл.-вид. арк. 16,92. Ум. друк. арк. 13,49. Вид. № 2348.
Тираж 60 прим.

Видавництво «Право» Національної академії правових наук України
та Національного юридичного університету
імені Ярослава Мудрого
вул. Чернишевська, 80а, Харків, 61002, Україна
Сайт: www.pravo-izdat.com.ua
E-mail для авторів: verstka@pravo-izdat.com.ua
E-mail для замовлень: sales@pravo-izdat.com.ua

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів
видавничої продукції — серія ДК № 4219 від 01.12.2011 р.

Виготовлено у друкарні ФОП Дуюнова Т. В.
Тел. (057) 717-28-80